

U Zagrebu, 27. ožujka 2018.

Izjava za javnost

Javni prostor je javni interes – 2. dio

Pri razvoju, rekonstrukciji, preuređenju i izgradnji javnih prostora grada Društvo arhitekata Zagreba ponovno ističe značaj instituta javnog arhitektonskog i urbanističkog natječaja te uključivanja građana kroz javne rasprave i prezentacije u suradnji s lokalnom upravom, kako smo to naveli i u našem prethodnom istupu o javnim prostorima 27. srpnja 2017. godine.

Nedavno usvojena **Deklaracija „Prema visokokvalitetnoj europskoj *baukulturi*“**, koju su europski ministri kulture i drugi relevantni dionici usvojili u siječnju 2018. godine u Davosu, jasno navodi europska stremljenja prema prepoznavanju središnje uloge kulture u izgrađenom okolišu s vizijom visokokvalitetne kulture građenja. Kao ključni primjer dobre prakse za postizanje visokokvalitetne kulture građenja Deklaracija proklamira **provedbu interdisciplinarnih i široko raspravljenih projektantskih natječaja**.

Najispravniji način uvođenja promjena u značajne gradske prostore i poteze uključuje otvorene rasprave i javne arhitektonsko-urbanističke natječaje. Informiranje i participacija građana dio su uobičajene prakse u europskim zemljama, a sve drugo nedemokratska je praksa na razini improvizacije, s dugoročno štetnim posljedicama, koju kao odgovorno i kompetentno društvo smatramo neprihvatljivom.

Upozoravamo na recentni primjer gdje su spomenute procedure zaobiđene na štetu građana i kvalitete javnog prostora grada na području **Trga žrtava fašizma**, na kojem su radovi već počeli, ali i na pokrenute procese uređenja **Branimirove tržnice** te poteza od nje pa sve do **Trga burze**. Prepoznamo i druge prostore u čije je daljnje promišljanje nužno uključiti javnost i struku te provesti kvalitetne procedure: područje nekadašnjeg **Gredelja, Paromlina, Klapnice** u Heinzelovoj i brojne druge.

Podržavamo inicijativu pojedinaca i Grada da se urede javni prostori i da im se dodijeli kvalitetan sadržaj i novi identitet. No, imajući u vidu značaj tih prostora i povijesno urbano nasljeđe, pojedinačne i sektorske inicijative trebaju zaista ostati samo inicijative, odnosno poticaji za provedbu kvalitetnih urbanističko-arhitektonskih procedura.

Provedba javnog arhitektonskog i urbanističkog natječaja uz interdisciplinarni i međusektorski pristup na više razina, između donositelja politika, kompetentnih tijela uprave i struke, te uz sudjelovanje civilnoga društva i informiranu i senzibiliziranu javnost, apsolutno je nužna za dobivanje visokokvalitetnih rješenja.

Tihomil Matković, arhitekt
Predsjednik Društva arhitekata Zagreba

